

jsme se zákonem, netanguje nás proto význam kultu materialii a ministerských odpovědí.

Jakkoli nejsem přítelem hesla: »Jurare in verba magistri!«, jsem rád, že mohu s klidným a docela čistým svědomím se přikloniti k názoru právníků rázu Ottova-Kleinova-Horova a skončiti svůj rozbor větou:

»Dokud nezakročí zákonodárce, jest pro právo československé v plném rozsahu, tedy platné jak v historických zemích, tak i na Slovensku a Podkarpatské Rusi, dogmatem:

Námítka kompensace působí zahájení rozepře!«

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Ujednání, že kupec může si vyměnití víno za jiné, kdyby nebylo proň odbytu, jest vykládati podle obyčeje poctivých styků, t. j. tak, že k němu došlo za zřejmého předpokladu, že víno bude prodáváno podle možnosti a slušnosti a že žalovaný, nebude-li proň odbytu, zažádá za víno jiné, které by snadněji rozprodal.

Žalující firma R. K. dodala na objednávku žalované strany G. podle faktury ze dne 27. července 1925 mimo jiné 7 lahví šumivého vína Extra-Dry po 105 Kč, tedy za 1.575 Kč, při čemž bylo ujednáno, že žalovaný může zaplatiti, až víno prodá nebo že je vezme žalující firma zpět. Po marných upomínkách firmy ze dne 20. prosince 1925 a ze dne 12. února 1926 podala tato žalobu. Žalovaný G. namítal, že částka 1575 Kč není dosud splatnou, poněvadž měla býti zaplacená, až bude víno prodáno, neboť má vždy právo ono víno zaměnití za jiné; dosud ho neprodal.

Okresní soud žalobě vyhověl a odsoudil žalovaného, aby zaplatil částku 1.575 Kč s 10% úroky ode dne 27. července 1925. V důvodech rozsudku praví I. soudce, že žalobce nemá možnosti zjišťovati okolnosti, zda žalovaný víno prodal. Právem žaloval, když žalovaný na jeho upomínky ze dne 20. prosince 1925 a 12. února 1926 nereagoval. Je zde tedy zřejmě použití co do plnění čl. 326 obch. zák., poněvadž doba plnění jest neurčitou v tomto případě, neboť jest úplně v moci žalovaného, který by eventuelním prodejem i 1 láhve tohoto vína mohl oddáliti placení, což zajisté nebylo úmyslem stran při uzavírání obchodu. Poněvadž pak žalovaný na upomínky mlčel, tím projevil souhlas se způsobem volby žalobcovy, mohl po určité době,

v níž i pohodlný obchodník může zodpovědět korespondenci, což v tomto případě jest nesporně dáno, žádati plnění podle čl. 326 obch. zák.

O d v o l a c í s o u d žalobu toho času zamítnul s odůvodněním, že splatnost kupní ceny byla mezi stranami přesně ujednána a měla nastati teprve po prodeji dodaného vína, takže podle § 902, 1417 obč. zák. žalobkyně nemůže na žalovaném žádati zaplacení kupní ceny, když ani netvrdí, že žalovaný víno skutečně již rozprodal, a nelze se proto dovolávat ustanovení čl. 326 obch. zák. Pro případ neprodejnosti měla žalobkyně právo dodati žalovanému jiné zboží a není také z tohoto důvodu zažalovaný obnos splatným podle § 1052 a 1062 obč. zák., protože musí napřed žalující firma žalovanému toto náhradní zboží dodati, než může jeho zaplacení žádati. Podle obsahu zjištěného ujednání nejedná se o alternativní obligaci podle § 906 obč. zák., jak odvolatel se mylně domnívá, neboť na straně žalovaného se jedná o plnění v penězích, totiž zaplacení, ovšem, že doba tohoto plnění byla oddálena na dobu nejistou, na co byla žalobkyně žalovaným upozorněna, jenž jí oznámil, že víno půjde těžko na odbyt, a proto odvolací návrh na bezpodmínečné odkázání žaloby je neoprávněn a bylo žalobu ohledně obnosu uvedeného odkázati pouze toho času.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalující firmy, obnovil rozsudek I. soudu vzhledem na dovolací důvody § 503 č. 4 civ. ř. s. Důvody: Lze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že doba splatnosti byla ujednána. Než nelze souhlasiti s výkladem, který tomuto jednání dává odvolací soud. Jest nesporno, že žalovaný u žalující firmy objednal a od ní také obdržel mimo jiné 7 lahví Extra-Dry (g. H. Mumm) po 150 Kč, tedy za 1.575 Kč, a bylo zjištěno, že strany ujednaly, že toto víno se má platiti, až bude prodáno, a že při tom bylo žalovanému vyhraženo, vyměnit víno za jiné, kdyby proň nebylo odbytu. Pochybené jest především mínění odvolacího soudu, že podle tohoto ujednání měla pro případ neodbytnosti dodaného vína žalobkyně právo dodati žalovanému víno jiné, neboť to byla výhrada učiněná ve prospěch žalovaného, který jí však nepoužil, alespoň nic takového za sporu netvrdil. Nebylo tudíž na závadu dospělosti zažalované pohledávky, že žalující firma žalovanému nedodala jiného vína. Jinak bylo na žalovaném, by na opodstatnění své námitky, že zažalovaná pohledávka není dospělou, tvrdil, pokud se týče prokázal, že o včasný prodej vína se staral a že překážky prodávatelce oznámil. Než žalovaný to netvrdil, tím méně prokázal, a podle skutkového zjištění prvního soudu. odvoláním nenapadeného a odvolací soud tudíž vízícího

(§ 498 odst. 1 c. ř. s.), na upomínky ze dne 20. prosince 1925 a 12. února 1926 vůbec neodpověděl. Nemůže se tudíž žalovaný s úspěchem dovolávat ujednání, že víno má platiti, až bude prodáno, neboť i toto ujednání jest vykládati podle obyčeje potivých styků, t. j. tak, že k němu došlo za zřejmého předpokladu, že víno bude prodáno podle možnosti a slušnosti a že žalovaný, nebude-li proň odbytu, zažádá za víno jiné, které by snadněji rozprodal.

Rozhodnutí nejvyš. soudu v Brně ze dne 5. května 1927 čj. Rv II 766/27. Dr. Josef Mrůzek.

V řízení odhadním zahájeném k návrhu zemského inspektorátu pro zemské dávky k zjištění podkladu pro dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí nejsou nabyvatelé nemovitosti účastníky řízení a legitimováni podávati v něm stížnosti. Účastníky jsou jen vyměřující úřad a zcizitelé.

K námitkám zemského inspektorátu a obecního úřadu proti posudku znalcovu ustanovil soud nového znalce a rok k provedení odhadu. Stížnost nabyvatelů nemovitostí proti tomu podanou odmítl soud rekursní, poněvadž nabyvatelé nemovitosti nejsou osobami k placení dávky z přírůstku hodnoty podle zákona povinnými a nejsou tedy účastníky v řízení odhadním.

Nejvyšší soud odmítl dovolací recurs zcizitelů a nevyhověl odvolacímu rekursu nabyvatelů z těchto důvodů:

Rozhodnutí rekursního soudu vyhovuje zákonu. Podle § 13 dávkového řádu platí dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti zcizitelé, výhradně s nimi se provádí ukladací řízení a toliko jim se předpisuje dávka. Nabyvatelé nemovitosti ručí sice podle téhož předpisu za dávku při její nedobytnosti u zcizitelů nemohou se však vměšovati do ukladacího řízení prováděného se zciziteli, nýbrž mohou toliko žádati, aby vyměřující úřad co neirychleji a bez závazku k zcizitelům vyšetřil a jim oznámil výši dávky, nad kterou na nich nemůže býti ručení požadováno. Zjištění nabyvací neb zcizovací hodnoty soudním odhadem jest částí ukladacího řízení účastníky jeho jsou výhradně vyměřující úřad a zcizitelé, tedy zemský inspektorát a zcizitelé. Tvrzení, ale dosud nedoložená a neosvědčená skutečnost, že nabyvatelé vzali kupní smlouvou placení dávky z přírůstku hodnoty na sebe, nemůže na jasných předpisech zákona nezavdávajících příčinu k pochybnostem, kteréžto předpisy jsou pro svou veřejnoprávní povahu rázu donucovacího, nic změnit. Hospodář-